

Vi viser til Deres innsynsbegjæring vedrørende dokumentene som omhandler .

Totalt, 1 dokumenter er vurdert i prosessen.

Du er blitt innvilget full tilgang til følgende dokumenter som er inkludert nedenfor:
21/1572-205 Froland kommuneplan arealdelen - Høringsinnspill endring av vedlegg . Dette dokumentet har 2 fil(er) som sendes.

Kommentarer:

FROLAND KOMMUNE
Frolandsveien 995
4820 FROLAND

Dato: 15.09.2022
Vår ref: 21/19133-20
Deres ref: 21-1572-60
Saksbeh.: Frode Amundsen

Froland kommune - forslag til kommuneplanens arealdel 2021-2033 - uttalelse ved offentlig ettersyn - riktig vedlegg

Viser til oversendelsesbrev sendt fra Agder fylkeskommune 08.09.2022 (vår ref 21/19133-17, deres ref 21-1572-60) med vedlagt uttalelse ved offentlig ettersyn i saken.

Feil vedlegg ble lagt ved saken. Herved oversendes riktig vedlegg i saken.

Med hilsen

Frode Amundsen
Rådgiver
Plan

Brevet er godkjent elektronisk.

Kopi til: STATSFORVALTEREN I AGDER

Antall vedlegg: 1

21_19133-16 Særutskrift - Froland kommune - forslag til kommuneplanens arealdel 2021-2033 - uttalelse ved offentlig ettersyn

SÆRUTSKRIFT

Arkivsak-dok. 21/19133-13
Saksbehandler Frode Amundsen

Froland kommune - forslag til kommuneplanens arealdel 2021-2033 -
uttalelse ved offentlig ettersyn

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Fylkesutvalget	06.09.2022	102/22

Fylkesutvalget har behandlet saken i møte 06.09.2022 sak 102/22

Møtebehandling

Representanten Gro Bråten (Ap) fremmet følgende forslag:

Tillegg punkt 3

Ny vei til Bøylestad ligger ikke i handlingsprogram for fylkesveier, og det forutsettes en finansieringsplan for veien. Veien bør inn som eget punkt i planbeskrivelsen.

Erstatte punkt 4

Agder fylkeskommune tar initiativ til et prosjekt for naturavgift og naturrestaurering. Et slikt prosjekt kan bli et viktig foregangseksempel for arealkrevende, grønne industrietableringer. Fylkesutvalget mener arealbruksendringer som følger av nødvendig veiforbindelse til næringsområde må inkluderes i prosjektets vurderinger.

Punkt 4 ble seinere trukket.

Representanten Mirell Høyer-Berntsen (SV) fremmet følgende forslag;

Nytt vedtak settes opp mot innstillingen:

1. Det fremmes innsigelse til planforslaget som helhet, da det samlet sett blir for store negative virkninger for naturmangfold, klima og mobilitet.

2. Fylkesutvalget ønsker at Agder fylkeskommune tar initiativ til oppstart og gjennomføring av et pilotprosjekt for naturavgift og naturrestaurering. Prosjektet bør ha et visst omfang og størrelse for å ha relevant overføringsverdi for videre arbeid i Agder med arealregnskap og arealnøytralitet.

Representanten Andreas Arff (FrP) fremmet følgende forslag:

Nytt punkt 6

Fylkesutvalget vil påpeke at nye grønne næringer ofte er svært kraftkrevende, og at det bør gjøres en vurdering om hvordan disse tiltakene vil påvirke kraftsituasjonen i regionen vår slik at vi unngår et kraftunderskudd.

Representanten Birte Simonsen (MDG) fremmet følgende forslag:

Tilleggsforslag til punkt 3.

Det oppfordres også til dialog med lokalsamfunn, velforeninger og miljøorganisasjoner.

Representanten Oddbjørn Kylland (Sp) fremmet følgende forslag:

Punkt 4 deles i to punkt 4 a) og 4 b)

4 a) Fylkesutvalget mener Bøylestad energipark har lansert prosjekt for naturavgift og naturrestaurering. Fylkesutvalget mener prosjektet kan bli et viktig foregangseksempel for arealkrevende, grønne industrietableringer.

4 b) Fylkesutvalget mener arealbruksendringer som følger av nødvendig veiforbindelse til næringsområde må inkluderes i prosjektets vurderinger.

Votering

Stemmeforklaring fra representanten Beate Marie Johnsen (V)

Representanten fra V finner at kunnskapsgrunnlaget i saken ikke er tilstrekkelig til å ta en god vurdering av konsekvensen av vedtaks punktene, og stemmer derfor kun for p. 5 der man ber kommunen å benytte seg av råd og innspill i saksutredningen.

Det ble foretatt punktvis votering.

Forslag fra SV til punkt 1 falt med 9 mot 2 stemmer (SV, MDG).

Fylkeskommunedirektørens forslag til punkt 1 ble vedtatt med 10 mot 1 stemme (V).

Fylkeskommunedirektørens forslag til punkt 2 ble vedtatt med 7 mot 4 stemmer (V, SV, Oddbjørn Kylland Sp, MDG).

Fylkeskommunedirektørens forslag til punkt 3 ble vedtatt med 10 mot 1 stemme (V).

Tilleggsforslag fra MDG ble vedtatt med 10 mot 1 stemme (V).

Tilleggsforslag fra Ap fikk 2 mot 9 stemmer og falt (Ap og SV).

Fylkeskommunedirektørens forslag til punkt 4 a) fikk 4 mot 7 stemmer og falt (Ap, MDG, Margit Dale Sp og SV).

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak punkt 4 b) fikk 5 mot 6 stemmer og falt (Ap, Sp, MDG og SV).

Fylkeskommunedirektørens forslag til punkt 5 ble enstemmig vedtatt.

Tilleggsforslag fra FrP nytt punkt 6 fikk 3 mot 8 stemmer og falt (FrP, Oddbjørn Kylland Sp og SV).

Forslag fra SV til punkt 2 fikk 2 mot 9 stemmer og falt (SV og MDG).

Fylkesutvalget - vedtak

1. Fylkesutvalget mener forslag til kommuneplanens arealdel for Froland 2021-2033 er et godt bidrag for å utvikle Agder i tråd med Regionplan 2030.
2. Fylkesutvalget mener Bøylestad kan være et godt egnet område for kraftforedlende næring.

3. Lokalisering av næring på Bøylestad har regionale virkninger. Beslutningsrelevante avklaringer om regionale næringsområder, veiforbindelse og samordnet areal- og transportplanlegging bør belyses før videre planarbeid. Fylkesutvalget oppfordrer kommunen til å ta initiativ til et samarbeid med fylkeskommunen og nabokommuner.
Det oppfordres også til dialog med lokalsamfunn, velforeninger og miljøorganisasjoner.
 4. Fylkesutvalget ber kommunen nyttiggjøre seg råd og innspill i saksfremstillingen.
-

Froland kommune - forslag til kommuneplanens arealdel 2021-2033 - uttalelse ved offentlig ettersyn

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

1. Fylkesutvalget mener forslag til kommuneplanens arealdel for Froland 2021-2033 er et godt bidrag for å utvikle Agder i tråd med Regionplan 2030.
2. Fylkesutvalget mener Bøylestad kan være et godt egnet område for kraftforedlende næring.
3. Lokalisering av næring på Bøylestad har regionale virkninger. Beslutningsrelevante avklaringer om regionale næringsområder, veiforbindelse og samordnet areal- og transportplanlegging bør belyses før videre planarbeid. Fylkesutvalget oppfordrer kommunen til å ta initiativ til et samarbeid med fylkeskommunen og nabokommuner.
4. Bøylestad energipark har lansert prosjekt for naturavgift og naturrestaurering. Fylkesutvalget mener prosjektet kan bli et viktig foregangseksempel for arealkrevende, grønne industrietableringer. Fylkesutvalget mener arealbruksendringer som følger av nødvendig veiforbindelse til næringsområde må inkluderes i prosjektets vurderinger.
5. Fylkesutvalget ber kommunen nyttiggjøre seg råd og innspill i saksfremstillingen.

Vedlegg

Vedlegg til alternativ 1 i forslag til vedtak- Kommuneplankart

Vedlegg til alternativ 1 i forslag til vedtak- Beskrivelse

Vedlegg til alternativ 1 i forslag til vedtak- Bestemmelser til kommuneplanens arealdel

Særutskrift - Kommuneplanen for Froland - Arealdel - opp til førstegangsbehandling

Sammendrag

Froland kommune har lagt forslag til kommuneplanens arealdel 2022-2033 ut på høring og offentlig ettersyn. Agder fylkeskommune skal gi innspill til planen.

Forslag til kommuneplanens arealdel i Froland innebærer to arealbruksendringer:

- Areal til enduroløype i tilknytning til motocrossbanen på Jomås. Arealet skal ha kombinert formål og driftes som ordinært skogsareal. 580 daa
- Næringsareal for kraftkrevende industri på Bøylestad. 3000 daa.

Veiløsning til Bøylestad er ikke avklart. Kommunen foreslår et rekkefølgekrav i planen slik at området ikke kan bygges ut før veien utbedret eller det er bygget ny vei.

Fylkeskommunedirektøren ser at området på Bøylestad kan egne seg til kraftforedlenes næringsformål. Samtidig ser vi at det er behov for å belyse regionale næringsområder, veiforbindelse og samordnet areal- og transportplanlegging før videre planarbeid.

Saksopplysninger

Froland kommune varslet i brev 21.6.2022 høring og offentlig ettersyn av forslag til kommuneplanens arealdel 2022-2033. Høringsfristen er satt til 10.9.2022.

Plandokumentene kan leses på Froland kommunens nettside:

<https://www.froland.kommune.no/politikk-og-administrasjon/kunngjoringer-og-horinger/kommuneplanens-arealdel-for-froland-offentlig-ettersyn.20422.aspx>

Forslag til kommuneplanens arealdel i Froland innebærer to arealbruksendringer:

- Areal til enduroløype i tilknytning til motocrossbanen på Jomås. Arealet skal ha kombinert formål og driftes som ordinært skogsareal. 580 daa
- Næringsareal for kraftkrevende industri på Bøylestad. 3000 daa.

Bøylestad næringspark

Froland kommune ønsker å avsette areal til kraftkrevende industri på Bøylestad. Det er Bøylestad Energipark, ved Arendals Fossekompagni og lokale grunneiere som står bak initiativet. I forslag til kommuneplanens arealdel er det avsatt ca 3000 daa til næringsformål og det er opplyst i sakspapirene at i videre planlegging er hensikten å regulere ca 1800 daa til næringsformål innenfor det avsatte området i kommuneplanen. Bøylestad er et kraftknutepunkt. Utbygging innebærer nedbygging av natur. Området har i dag ikke egnet veiforbindelse.

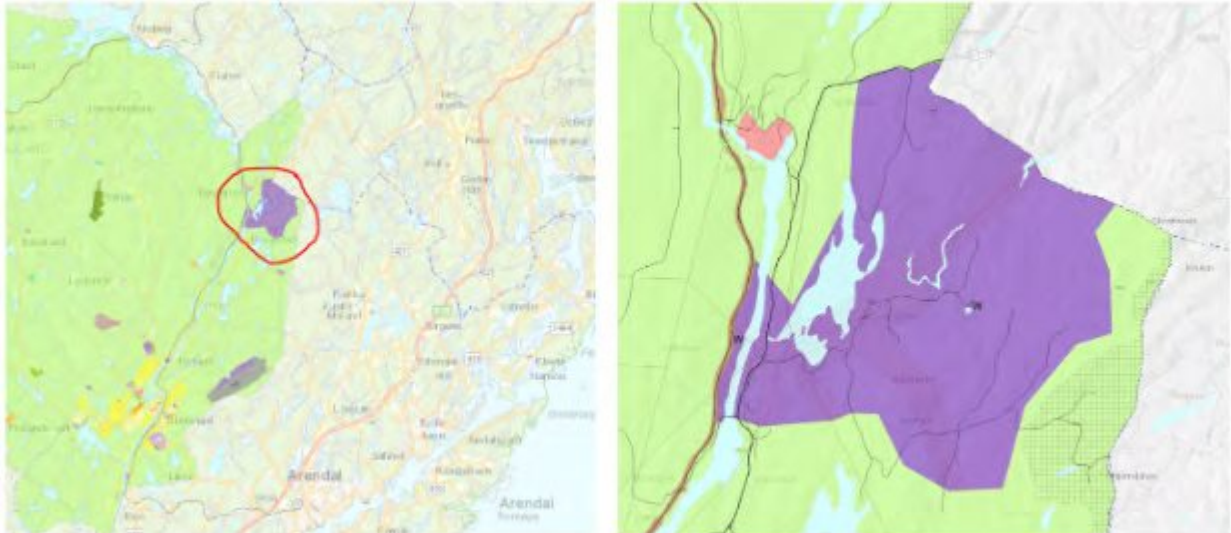
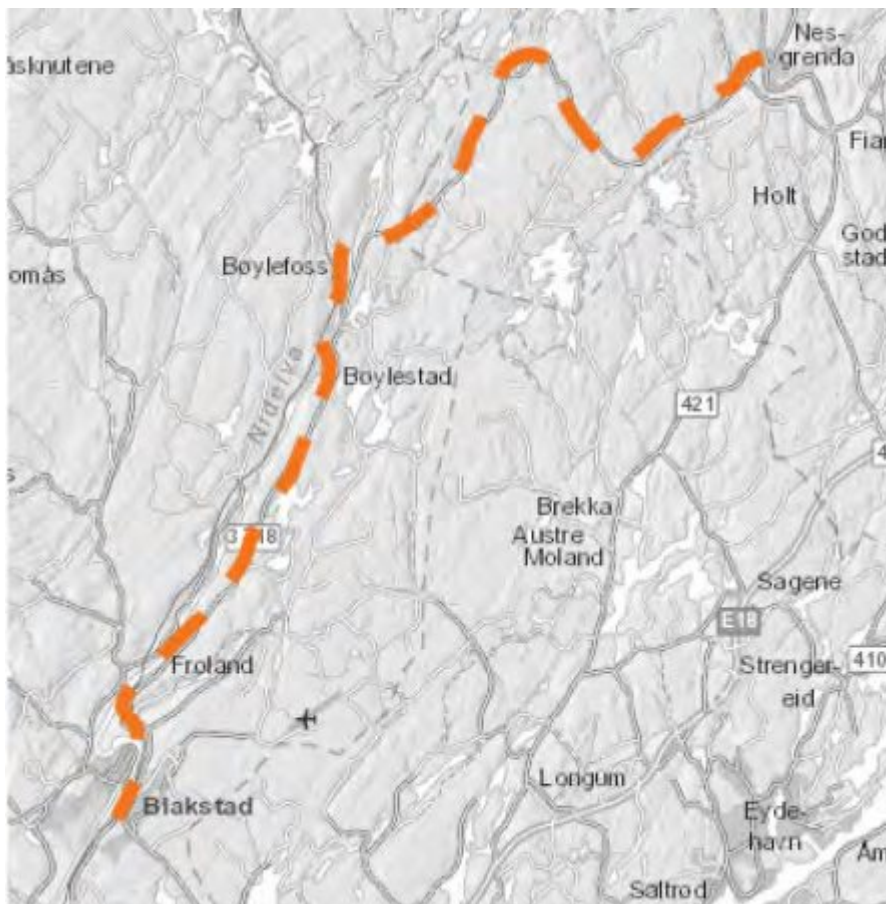

Fig. 1. Kartet til venstre viser planlagt plasseringen av Bøylestad næringspark i Froland. Kartet til høyre viser planområdet mer detaljert.

Det er foreslått rekkefølgekrav for veiforbindelse til Bøylestad næringspark: «Før utbyggingsområdet kan igangsettes skal fv. 3718 utbedres med 2 feltsvei og midtstripe og ha samme standard som veien fra Eydehavn havn til batterifabrikken i Heftingdalen. Den må også kunne godkjennes ADR klasse 2 for frakt av farlig gods. Eventuelt godkjent plan med ny vegtrase som kan erstatte hele eller deler av fv. 3718 som adkomstvei til næringsområde, må være anlagt.»

Figur 2. Kartet har markert Fv. 3718, som går fra Blakstad i Froland kommune til Nes Verk i Tvedestrand kommune. Veien er totalt ca 25 km. Bøylestad er midt på kartet.

Kommunen argumenterer på følgende vis for Bøylestad:

- «Bøylestad har utfordringer med registrerte naturmangfoldfunn og landskapsverdier, men disse er lokalisert slik at det aller meste lar seg ivaretas gjennom nødvendige hensynssoner og i detaljplanlegging. Det som eventuelt går tapt kan veies opp mot samfunnsnyttan etablering av kraftkrevende industri medfører.
- Bøylestad Kraftstasjon er på stedet og man kan tilkoble seg direkte til 420 kV kraftlinje.
- Bøylestad ligger opp etter jernbanen. Avgangene til Arendalsbanen kan ta 160 passasjerer. Med differensiert arbeidstider vil jernbanen kunne besørgere en stor del av arbeidsreiser til/fra kraftkrevende industri.»

Kommunen beskriver forhold til veiforbindelse/transport på følgende vis:

«En lokalisering av næringsarealer for kraftkrevende industri på Bøylestad, krever en veiforbindelse som er godkjent for transport av farlig gods (Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap). Fv. 3718 er i dag ikke klassifisert for det. Det betyr at veiforbindelsen kan sikres med ny adkomstvei frem til fv. 421, eller oppgradering/utbedring av fv. 3718 frem til fv. 415 (Nesgrenda), eller

oppgradering/utbedring og omlegging av fv. 3718 frem til fv. 42 (Blakstadkleiva/Mårvann).

Ny veiforbindelse til fv. 421 (Brekka)

Den vil i hovedsak gå over Arendal kommune. En slik veiforbindelse avhenger av et samarbeid med Arendal kommune og Agder fylkeskommune. En ny adkomstvei til fv. 421 har sine klare fordeler og bakdeler:

- *Kortere vei til Arendal Havn (import/eksport).*
- *Kortere vei til veiforbindelse øst-vest (E18) (Import/eksport/arbeidsreiser)*
- *Kortere vei til batterifabrikken i Arendal (forretningssamarbeid)*
- *Krever arealbeslag*

Oppgradering/utbedring av fv.3718 til fv. 415

Den vil i hovedsak gå over Tvedestrand kommune. En slik veiforbindelse avhenger av samarbeid med Tvedestrand kommune og Agder fylkeskommune.

Fordel/bakdeler er:

- *Transformering av allerede brukt areal. Mindre arealbeslag.*
- *Trykker veiforbindelsen østover.*
- *Lengre vei til Arendal Havn (import/eksport).*
- *Lengre vei til veiforbindelsen øst-vest (E18) da i hovedsak vest (import/eksport/arbeidsreiser).*
- *Lengre vei til batterifabrikken i Arendal (forretningssamarbeid)*

Oppgradering/utbedring eller/og omlegging av fv.3718 til fv. 42.

Den vil i gå over Froland kommune i sin helhet. Hvor mye av eksisterende fv.3718 som kan transformeres er uklart. Men eksisterende veiforbindelse ved Ravneberget, mellom jernbanelinjen og fjellveggen, ansees som utfordrende å utvide. Alternativ er en veiforbindelse til fv. 42 vil med påkobling til ny adkomstvei til Gullknapp med påkobling til fv. 42 ved Mårvann. Også dette avhenger av samarbeid med Agder fylkeskommune. Fordel/bakdeler er:

- *Noe transformering av allerede brukt og påtenkt brukt areal. Noe mindre arealbeslag.*
- *Trykker veiforbindelsen vestover.*
- *Lengre vei til Arendal Havn (import/eksport).*
- *Lengre vei til veiforbindelsen øst-vest (E18) da i hovedsak øst (import/eksport/arbeidsreiser).*
- *Lengre vei til batterifabrikken i Arendal (forretningssamarbeid)»*

Tidligere vedtak i saken:

Vedtak i Fylkesutvalget 30.11.2021 «Froland kommune - innspill til oppstart av planarbeid og forslag til planprogram for kommuneplanens arealdel»:

1. Fylkesutvalget er generelt positiv til at det legges til rette for næringsvirksomhet som kan utnytte regionens store kraftoverskudd.
2. Fylkesutvalget mener det er et godt plangrep av Froland kommune å vurdere omfattende arealbruksendringer for kraftkrevende næring, gjennom en kommuneplanprosess.

3. Fylkesutvalget mener at premiss i planprogram om at kraftkrevende industri må ligge i nærheten av kraftproduksjon bør begrunnes i den videre planprosessen.
4. Fylkesutvalget anbefaler at viktige områder for friluftsliv, landbruk, kulturlandskap og kulturminner innarbeides i kommuneplankartet.
5. Fylkesutvalget ber kommunen nyttiggjøre seg av andre innspill i saksfremstillingen

Vurderinger

Planarbeidet berører en rekke forhold som er omtalt i regionplan Agder 2030, og fylkeskommunedirektørens vurderinger i saken er basert på følgende mål og føringer:

- Det er et stort potensial for bærekraftig vekst gjennom å kombinere regionens sterke teknologikompetanse og store overskudd av fornybar kraft.
- Agders store tilgang på regulerbar og fornybar kraft har forsterket posisjonen som en ledende energiregion og en kompetanseregion for fremtidens produksjon, distribusjon og bruk av energi.
- Ivareta næringslivets behov for areal, og legge til rette for at virksomheter med mange besøkende lokaliseres i sentrumsområder.
- Ivareta landskap, naturmangfold, friluftsområder, landbruksområder, strandsonen og kulturmiljø for fremtidige generasjoner gjennom utvikling, bruk og vern.
- All utbygging skjer etter prinsippene om samordnet bolig-, areal og transportplanlegging.

Areal- og transportplanen for arendalregionen fra 2019 har fem delmål som fylkeskommunedirektøren vektlegger i sine vurderinger:

- Attraktive byer og tettsteder: Videreutvikle og styrke attraktive byer og tettsteder i arendalregionen.
- Fortetting: Gjennomføre boligfortetting i byer og tettsteder med høye kvalitetskrav.
- Grønne og blå naturområder: Sikre regionens viktigste grønne og blå naturområder, friluftslivsområder, landbruks- og kulturlandskapsområder for langsiktig bruk og vern.
- Næring: Gjøre regionen attraktiv og bærekraftig gjennom gode og forutsigbare rammebetingelser slik at eksisterende og nye næringer kan bidra aktivt til det grønne skiftet
- Transport: Utvikle fremtidsrettede og innovative transportløsninger som gir økt mobilitet, trafikkikkerhet og som er effektive, forutsigbare og miljøvennlige

Fylkeskommunedirektøren vurderer på et generelt grunnlag at selve planområdet på Bøylestad kan være godt egnet til kraftforedlende næringsformål. Det er nærhet til kraft og en forventet grad av konflikt knyttet til friluftsliv, natur og miljø – som er naturlig ved planområder av stort omfang. Selve planområdet vurderes å være tilstrekkelig utredet på kommuneplannivå.

Lokaliseringen innebærer åpenbare utfordringer knyttet til vei og mobilitet, og utfordrer mål om redusert transportbehov og samordnet areal- og

transportplanlegging. Området har plankrav og rekkefølgekrav knyttet til veg som delvis kan løse mange utfordringer, men fylkeskommunedirektøren mener konsekvenser av lokalisering av et stort næringsområde som krever utbedret/ny vei i større grad bør være belyst på dette plannivået. Det er en vanskelig vurdering å konkludere hva som er tilstrekkelig utredninger, men fylkeskommunedirektøren mener en objektiv vurdering av hvilke transportutfordringer lokaliseringen kan innebære er beslutningsrelevant kunnskap. Kunnskapsgrunnlaget skal som kjent være tilstrekkelig nok til å kunne ta stilling til forslag om ny eller endret arealbruk. I veileder om konsekvensutredningen av kommuneplanens arealdel er det omtalt at utredninger skal beskrive virkningene av enkeltområder og av de samlede arealbruksendringene i planforslaget. Med «antatte virkninger» menes hvilken konflikt en kan forvente mellom utbyggingen og berørte verdier og interesser. Her vil lokalisering, og områdets karakter være viktig i vurderingen sammen med forholdene i punktet over. Jo høyere antatt konfliktgrad desto mer omfattende og detaljert vil det normalt være hensiktsmessig å utrede.

Lokalisering av næring på Bøylestad har lokale og regionale virkninger. Beslutningsrelevante avklaringer knyttet til regionale næringsområder, veiforbindelse og samordnet areal- og transportplanlegging bør belyses før videre planarbeid. Fylkeskommunedirektøren mener det er relevant å involvere nabokommuner og fylkeskommunen for å få belyst virkning av en næringspark på Bøylestad.

Fra forslag til «Strategi for kraftforedlende industri på Agder»:

- Nye industriarealer må velges etter en helhetlig vurdering av samlet arealbruk og kunnskap om naturmangfoldet i Agder for å sikre bærekraftig utvikling
- Alt arbeid med større industrietableringer på Agder må ha fokus på "time to market". Det innebærer at kommunen og hele regionen må tilrettelegge for å handle raskt – men grundig - og kunne garantere for gjennomføring på tid.
- Det bør utarbeide konkrete kunnskaps- og beslutningsgrunnlag som bidrar til å redusere risiko og som ivaretar beslutningskritiske faktorer.

Fylkeskommunedirektøren har med bakgrunn i den relativt korte tidsfristen til å skrive saksfremlegget ikke hatt anledning til å gå inn i alle sidene av saken og har konsentrert seg om regionale interesser. Fylkeskommunedirektøren vil ha dialog og samarbeid med kommunen utover dette saksfremlegget - for å best mulig kunne veilede og bistå kommunen i sine planleggingsoppgaver.

Naturavgift og naturrestaurering

Bøylestad energipark har sammen med WWF innledet et samarbeid og vil etablere et pilotprosjekt for naturavgift og naturrestaurering på Agder. Dette arbeidet ble lansert under Arendalsuka. Fylkeskommunedirektøren har vært i møter om prosjektet og vurderer det som en offensiv tilnærming for å imøtekomme krav for å kompensere nedbygging av natur. Prosjektet kan bli et foregangseksempel for hvordan arealkrevende, grønne industrietableringer skal håndtere konsekvenser av store naturinngrep på en systematisk og bærekraftig måte. Fylkeskommunedirektøren mener konsekvenser for utbedring av vei også må inkluderes i dette pilotprosjektet, ettersom det er næringsetableringen som skaper behovet for arealbruksendringer knyttet til vei.

Samferdsel/vei

Fylkeskommunedirektøren har ved oppstart av planarbeidet informert om at det er begrenset økonomi til nye investeringstiltak/ større opprustninger langs fylkesveinettet, og at byggeområder som ikke har tilfredsstillende infrastruktur må beregne dette inn i prosjektkostnadene. Det ble anbefalt at dette ble tydeliggjort i planprogrammet. Dette er ikke omtalt og må inn som et eget punkt i planbeskrivelsen slik at rammevilkårene er tydeliggjort for fremtiden. Rekkefølgekravet som gjelder Bøylestad innebærer utbedring av 12 km vei, og er en stor investering. Realismen i prosjektet bør tydeliggjøres.

Vurderinger knyttet til transportarbeid, trafikkmengde og transportanalyser er fraværende/ mangelfulle. Det er skissert løsninger der jernbane kan være en viktig transportåre, hovedsakelig ved arbeidsreise, samtidig er det satt rekkefølgekrav som sier at fylkesveien skal ha samme standard som ny vei til Eydehavn. Før det kan tas stilling til standard på ny fylkesvei i rekkefølgebestemmelsen, må det utarbeides trafikkanalyser for byggefase og framtidig drift. I den forbindelse vil informasjon om produksjon, skiftordninger, vareleveranser etc. være viktige faktorer.

Dersom det settes krav til standard, skal dette knyttes til veiklasser i veinormal N100, og ikke til enkelte veiprojekter som kan ha lokale tilpasninger. Det skal heller ikke vises til ADR klasse 2 som omhandler landtransport av farlig gods. Kravene knyttet til standard som vei fra Eydehavn og at veien skal kunne godkjennes for frakt av farlig gods ADR klasse 2 må utgå.

Fylkeskommunedirektøren mener at det er svært positivt at fv. 3718 skal være utbedret før det kan igangsettes arbeid på utbyggingsområdet, og forutsetter at dette videreføres.

Vilt / sammenhengende naturområder

Utvidelse av enduroløype på Jomås og etablering av næringsområde på Bøylestad vil ha påvirkning på vilt i den forstand at viltets leveområder bygges ned og eller forstyrres.

Bøylestad

Bøylestadområdet inngår i et større relativt urørt naturområde og inngår i viltsammenheng som de «indre områder» sett i sammenheng med trekk ut mot kysten. Storstammene i disse områdene trenger kontakt med stammene i de store grøntområdene innover Agder for å kunne sikre utveksling av dyr og for å sikre en bærekraftig populasjonsstørrelse. Området som foreslås avsatt i kommuneplanens arealdel er en viktig del av leveområdet for hjortevilt i regionen. Det er registrert spillaktivitet for storfugl og orrfugl og området ligger tett på et registrert funksjonsområde for storfugl, jf. Miljødirektoratets database for funksjonsområder for arter.

På grunn av terrenginngrep, trafikkstøy og viltgjerd utgjør ny E18 en betydelig barriere i viltets leveområder. Den nå samlet belastning av E18 og de planlagte nærings- og boligområder i Arendal både sør og nord for denne, og her foreslåtte

fragmentering og nedbygging av store arealer i «indre områder», vil være betydelig. I tillegg til at viltbestandene/utbredelsen vil bli påvirket, vil også det sosiale aspektet ved jakt, gjennom oppdeling av jaktfelt/vald bli negativt påvirket. Oppdeling av leveområder for arter er en miljøutfordring både globalt, regionalt og lokalt. Ifølge Regionplan Agder 2030 skal Agder bli en miljømessig bærekraftig region der naturmangfoldet er ivaretatt.

Det er i forbindelse med høringen foretatt kartlegging og konsekvensutredning av næringsområdet, og totalt sett vurderes utredningen som god hva gjelder trua, sårbar og forvaltningsrelevante arter. Det er imidlertid ikke vektlagt den samlede belastningen for annet høstbart vilt, og hvordan nedbygging og fragmentering av leveområder lokalt vil påvirke bestandene. For hjortevilt/hønsefugl er det lite sannsynlig at bestandene i seg selv ikke tåler en reduksjon i leveområde regionalt, men lokalt vil bestandene kunne påvirkes. Fylkeskommunedirektøren vurderer at det ikke foreligger et godt kunnskapsgrunnlag knyttet til konsekvensen av utbygningen for viktige viltområder og vilttrekk lokalt og regionalt som en del av de «indre områder» som er viktige for viltbestandene ut mot kysten ved Arendal. Det er nødvendig å kartlegge viltpassasjer og sikre disse i videre planlegging.

Jomås – enduroløype

Området som foreslås avsatt til idrettsanlegg – enduroløype er beiteområde for elg og rådyr, og er egnet for jakt. Området går inn i det største registrerte funksjonsområde for storfugl i kommunen, jf. Artskart og miljødirektoratets database for funksjonsområde for arter. Området er betegnet som viktig. Bestanden av storfugl er i norsk rødliste fra 2021 vurdert å være livskraftig. Likevel er viktige funksjonsområder i kommunen begrenset i areal og kommunen skal vurdere om aktivitet og utbygging medfører en samlet belastning som er uheldig. Storfugl er en høstbar art og dermed en naturressurs. Det er foreslått satt plankrav for området med en forutsetning om at det foretas en støyberegning av enduroløypen, og hvor særlig konflikten av en nærliggende tursti skal vurderes. Fylkeskommunen mener kommunen også må vurderes om enduroløypen gjennom støy og forstyrrende aktivitet medfører redusert funksjon og bæreevne for området som leveområde og territorium for storfugl. Dette bør inkluderes i forutsetninger for videre planlegging.

Generelt innspill til bestemmelsene

Det er viktig å sikre at viltet blir gitt tilstrekkelig sikkerhet ved utbygging i LNF-spredd områder. Derfor anbefaler fylkeskommunedirektøren at det fastsettes en bestemmelse for nye bygninger i LNF-spredd områder, hvor det settes avstandskrav til vilttrekk og andre viktige funksjonsområder for vilt.

Innlandsfisk/vassdrag/vannforskriften

Vedlagte konsekvensutredninger har ivaretatt hensynet til vannforekomster på en tilfredsstillende måte sett i forhold til at dette er på kommuneplannivå. Bøylestad har større områder med vann og myr. Konsekvensutredningen framholder at utbyggingen ikke vil berøre vannforekomstene negativt. For Jomås antas endurokjøring å ikke ville påvirke vannforekomster i nevneverdig grad.

Det legges til grunn at kommunen i det videre planfasene for områdene, vil vurdere vannforskriften, herunder utrede og hensynta vann/vassdrag og vannlevende organismer. Det må innhentes kunnskap om dagens tilstand, og påvirkningsgraden av nytt tiltak må anslås og vurderes. Vi merker oss at det er i pkt. 1.13 i utfyllende bestemmelser til kommuneplanens arealdel fremgår at nye tiltak ved eller i vann eller vassdrag skal vurderes iht. § 12 i nevnte forskrift. Vi minner i denne sammenheng om at målet skal være at vannforekomster ikke blir forringet jf. vannforskriftens §§ 4 - 7.

Fylkeskommunedirektøren minner også om at fysiske tiltak i vassdrag, uavhengig av utredninger gjort i planprosessen, må avklares etter ulike særlovverk.

Fylkeskommunen er i den forbindelse myndighet etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag i vassdrag eller deler av vassdrag som ikke fører anadrome laksefisk. Det er av avgjørende betydning at tiltak avklares etter forskriften i god tid før anleggsstart.

Kulturminner

Arkeologi

Når det gjelder automatisk fredede kulturminner avklares forholdet til disse gjennom reguleringsplan. Når det gjelder kapittel 1.11 og 1.12 LNF med spredt fritidsbebyggelse eller boligbebyggelse, ber vi om at det settes inn følgende: Alle søknadspliktige tiltak skal oversendes kulturminnemyndighetene.

Når det gjelder Bøylestad næringspark, er det potensiale for funn av arkeologisk fredede kulturminner og det må derfor påregnes krav om å foreta en arkeologisk registrering når/hvis planen ønskes realisert. Når det gjelder fylkesveg 3718 og en eventuell oppgradering av denne, ser vi at det er områder hvor det er potensiale for konflikt med kulturminner. Dette gjelder på Dåbu hvor det er to registrerte gravfelt, samt området rundt Nes jernverk. Det kommer ikke klart frem fra beskrivelsen hvordan vegen er tenkt utbedret. Vi vil minne om at det ikke er en automatikk i at det gis dispensasjon fra kulturminneloven.

Nyere tid

Grunnet utsending like før fellesferien, har det ikke vært tid til å befare områdene i forkant av innspillene. Bakgrunnen for vår uttalelse er derfor i hovedsak basert på historiske kart, samt kjennskap til dem gjennom SEFRAK-registeret og Askeladden. Innenfor avgrensningen til Bøylestad næringsområde er det flere SEFRAK-registrerte bygninger og teknisk/industrielle kulturminner. En bør vurdere om det skal legges inn hensynssone h570 bevaring kulturmiljø rundt Sagemoen (saga) for å bevare historiske spor etter tidligere virksomhet og sikre området fra fremtidig endringer. Lengre øst innenfor næringsområdet ligger en eldre uteløe (SEFRAK-id 0919-0111-064) som i henhold til SEFRAK-registeret er oppført 3.kvartal av 1700-tallet. I henhold til kulturminneloven §25 er kommunen pliktet å sende søknad om riving eller vesentlig endring av ikke fredet byggverk eller anlegg oppført før 1850 til vedkommende myndighet senest fire uker før søknaden avgjøres. Vi anbefaler at det foretas en tilstandsvurdering og registrering/dokumentasjon av bygningen før det eventuelt igangsettes tiltak som kan få konsekvenser for denne. En bør også gjøre

en vurdering av de kulturhistoriske verdiene knyttet til de øvrige teknisk/industrielle kulturminnene innenfor næringsområdet.

Regionplan Agder 2030

Forholdet til Regionplan Agder 2030 er redegjort for tidligere i saken.

Økonomiske konsekvenser

Uttalelsene til saken har ingen økonomisk konsekvens for fylkeskommunen.

Konklusjon

På et generelt grunnlag kan planområdet på Bøylestad være godt egnet til kraftforedlende næringsformål. Fylkeskommunedirektøren mener at det er behov for å belyse regionale næringsområder, veiforbindelse og samordnet areal- og transportplanlegging før videre planarbeid.

Fylkeskommunedirektøren anbefaler fylkesutvalget å be Froland kommune ta initiativ til et samarbeid med fylkeskommunen og nabokommuner for å avklare regionale virkninger ved lokalisering av næring på Bøylestad.

Kristiansand, 22.08.2022

Tine Sundtoft
fylkeskommunedirektør

Kenneth Andresen
fylkesdirektør

7.september.2022